

PhDr. Marián Damankoš, PhD.

Konceptia rozvoja

Evanjelickej spojenej školy v Prešove na roky 2021-2026

org. zložky: Evanjelicke kolegiálne gymnázium
Evanjelickej základnej školy s materskou školou

súčasti: Školská jedáleň pri Evanjelickej spojenej škole
Školský klub detí pri Evanjelickej spojenej škole
Školská knižnica pri Evanjelickej spojenej škole

*„Počiatok múdrosti je bázeň pred Hospodinom,
a poznať Najsvätejšieho je rozumnosť.“
(Príslovia 9, 10)*

*„Na Slovensku je kvalitný ľudský kapitál, ale nie pre ekonomiku 21. storočia.“
(Moderné a úspešné Slovensko.
Národný integrovaný reformný plán, s. 54.)*

Škola je výchovno-vzdelávacia inštitúcia, od ktorej sa v súčasnosti očakáva takmer všetko. Škola má zabezpečiť dobre vychovaného, široko rozhladeného, morálne ukotveného, ale aj pre potreby praxe pripraveného človeka. Ak sa v spoločenskom živote objaví akýkoľvek nedostatok, vždy sa nájde iniciatívna skupina, politická strana, či lobistická organizácia, ktorá navrhne vytvorenie nového predmetu a jeho zavedenie do školského vyučovania... Keď nám zlyhávajú rodičia, škola sa stáva rodinou. Prognostické ústavy so stovkami odborníkov nie sú v dnešnej dobe schopné predpovedať, ako bude vyzerat' svet o cca 20 rokov, ale od školy sa očakáva, že bude vychovávať a vzdelávať žiakov, ktorí budú nielen schopní v tomto svete žiť, ale budú ešte aj úspešní... ako to však robiť?

Vážená výberová komisia, ctení členovia Rady školy pri Evanjelickej spojenej škole v Prešove,

vyššie uvedeným zadaním si dovoľujem uviesť môj návrh Konceptie rozvoja ESS v Prešove na obdobie rokov 2021-2026. Napriek tomu, že v predchádzajúcom texte je možné nájsť aj dávku ironie, nemožno v žiadnom prípade ignorovať skutočnosť, v ktorej sa nachádza naša slovenská i európska spoločnosť pri zadávaní spoločenskej objednávky našim školám. Za zvlášť závažné považujem konštatovanie skupiny slovenských odborníkov, ktorí už aj v oficiálnych dokumentoch bez okolkov poukazujú na zlý stav nášho vzdelávania. Slovenskí ekonómovia verbalizujú to, čo mnohí cítime: „Kvalita vzdelávania je nedostatočná, obsah vzdelávania zameraný vo veľkej miere na encyklopedické vedomosti, a preto sa kompetencie mladších vekových ročníkov dlhodobo zhoršujú. Zhoršenie výsledkov je pozorované najmä v populácii, ktorá absolvovala podstatnú časť vzdelávania po roku 1989. Testovanie PIAAC síce ukazuje mierne nadpriemerné výsledky dospeljej populácie (15-65) na Slovensku v porovnaní s OECD, to je však dané najmä vekovými kohortami od 35 rokov a vyššie. Vo vekových kohortách 16-34 sa schopnosti Slovákov približujú smerom k priemeru OECD a testovania PISA naznačujú do budúcnosti dokonca prepád pod úroveň OECD.“¹

Úlohou i povinnosťou škôl, či školských zariadení, ako aj učiteľov, vychovávateľov a najmä školského manažmentu, je pokúsiť sa nájsť správne riešenie a ponúknuť verejnosti službu, ktorá by mala ambíciu byť správnou odpoveďou na ich potreby.

Evanjelická spojená škola v Prešove je tvorená dvoma organizačnými zložkami (Evanjelické kolegiálne gymnázium a Evanjelická základná škola s materskou školou) a troma jej súčasťami (Školská jedáleň, Školský klub detí a Školská knižnica). Všetky organizačné zložky a súčasti školy sú umiestnené v budove Nového evanjelického kolégia na Námestí legionárov 3 v Prešove. Zriadenie a prevádzkovanie tejto školy je prejavom misijnej aktivity Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku, či jej organizačných zložiek, o šírenie kresťansko-evanjelického chápania sveta a života prostredníctvom vzdelávania a výchovy. Napriek tomu, že táto škola, a najmä jej gymnaziálna časť, má za sebou nielen novodobú takmer 25-ročnú, ale aj historickú 353-ročnú tradíciu, je nutné si uvedomiť, že služba, ktorú škola ponúka verejnosti musí byť náležitým spôsobom premyslená a prispôbena podmienkam postmoderného, postkresťanského a neustále sa sekularizujúceho človeka 21. storočia. Uvedomujúc si túto skutočnosť, poučený skúsenosťou z predchádzajúcich rokov vedenia tejto školy, predstupujem pre Vás s návrhom Konceptie jej rozvoja na nasledujúce päťročné obdobie.

Hlavnými piliermi mojej Konceptie na nasledujúce obdobie je:

- poskytovanie kvalitného pedagogického a výchovného pôsobenia využívajúc najmodernejšie pedagogické postupy s použitím primeraných učebných pomôcok;
- dôraz na personalizáciu vzdelávania, rozvoj kritického myslenia, rozvoj tzv. mäkkých zručností (spolupráca, komunikácia, práca v tíme, prezentácia a sebareprezentácia...) a budovanie inkluzívneho tímu;
- dôraz na vyučovanie cudzích jazykov, najmä angličtiny ako hlavného cudzieho jazyka a nemčiny ako silného druhého cudzieho jazyka;
- vytváranie spoločenstva založeného na uvedomení si potreby kvalitného vzdelania, na rozvíjaní sociálneho rozmeru kresťanského vzdelania a na spolupráci rodičovskej, žiackej i učiteľskej komunity;
- budovanie kresťanskej školy stojacej na vieroučných zásadách učenia Evanjelickej cirkvi a. v., rešpektujúcej multikonfesijný, ale aj nekonfesijný charakter jej žiakov i zamestnancov;

¹ Moderné a úspešné Slovensko. Národný integrovaný reformný plán, s. 55.

- vedenie žiakov nielen ku snahe o kvalitné vzdelanie a dobrú prácu, ale aj k sociálnemu cíteniu a vôli žiť a pracovať v regióne, z ktorého pochádzajú, pretože *Slovensko má problém aj so vzdelávaním a udrжанím najšikovnejších ľudí, ktorí by mali byť motorom inovácií a ekonomického rastu.*²

Predkladanú koncepciu som rozdelil do štyroch častí:

1. Školské vzdelávacie a výchovné programy,
2. Personálny manažment,
3. Škola a komunita,
4. Materiálno-technické a priestorové zabezpečenie školy.

V rámci každej kapitoly som sa snažil zhrnúť svoje zámery na uvedené obdobie. V prípade môjho zvolenia a menovania sa ich budem snažiť realizovať rozpracovaním do kratších časových horizontov a konkrétnych rozhodnutí. Verím, že si získajú Vašu podporu, ako i podporu zriaďovateľa školy.

1 Školské vzdelávacie a výchovné programy

Školský vzdelávací program (ŠkVP) je základným východiskovým dokumentom pre výchovno-vzdelávací proces školy. V súčasnosti má každá organizačná zložka Evanjelickej spojenej školy v Prešove vypracovaný vlastný ŠkVP, ktorý je plne kompatibilný so Štátnym vzdelávacím programom. S radosťou však môžem konštatovať, že školské vzdelávacie programy našich organizačných zložiek rešpektujú nové štátne pedagogické strategické dokumenty, a preto neočakávam ich zásadné zmeny.

V ďalšom texte predstavím moje vnímanie v súčasnosti platných ŠkVP z pohľadu mnou navrhovaných zmien do budúcnosti:

Organizačná zložka	Pozitíva	Nedostatky	Navrhované zmeny
EKG	Kompletne spracovaný ŠkVP pre EKG 4 a EKG 8	S ohľadom na klesajúci počet žiakov gymnázia v ostatných rokoch, bude potrebné uskutočniť zmeny v obsahu vzdelávacieho programu a zatriktívniť ho pre potenciálnych záujemcov.	Aktualizovaný ŠkVP sa bude vo väčšej miere orientovať na prispôsobenie vzdelávania modernej dobe, podporu rozvoja kritického myslenia, pozitivistického učenia a personalizáciu vzdelávania.
EZŠ	Kompletne spracovaný ŠkVP pre EZŠ 1-9	Žiadne zásadné nedostatky neevidujem.	Aktualizovaný ŠkVP sa bude vo väčšej miere orientovať na prispôsobenie vzdelávania modernej dobe, podporu rozvoja kritického myslenia, pozitivistického učenia a personalizáciu vzdelávania.

² Tamtiež, s. 56.

EMŠ	Kompletne spracovaný ŠkVP pre EMŠ	Žiadne zásadné nedostatky neevidujem.	Pokračovať v procese realizácie inovovaného ŠkVP.
ŠKD	Kompletne spracovaný Výchovný program ŠKD	Žiadne zásadné nedostatky neevidujem. Posledná aktualizácia Výchovného programu ŠKD prebehla v auguste 2020.	Neustále vylepšovať podľa potrieb meniacich sa legislatívnych zmien a najmä nových pedagogických postupov.
Hodnotenie žiakov		Terajší systém hodnotenia v malej miere podporuje rozvoj osobnej zodpovednosti žiaka za svoj prospech, vytvára priestor pre podozrievanie učiteľov zo subjektivity a núti učiteľa byť dozorcom a vyšetrovateľom, nie vychovávateľom	Pokračovať v zmenách hodnotenia žiakov na prepracovaný systém, v rámci ktorého dostane žiak možnosť stať sa osobne zodpovedným za svoj prospech a za svoje správanie v škole – vznikne systém komplexného hodnotenia, nebude možné opravovať opisované písomné práce, čím sa do hodnotenia dostane morálny rozmer (opisovanie = kradnutie).

Po formálnej stránke má škola spracované ŠkVP na veľmi dobrej úrovni. Z hľadiska formálneho hľadiska nevidím dôvody na významné zmeny. Za dôležité považujem jeho dôslednú aplikáciu v praxi, postupný a systematický odklon od frontálneho vzdelávania k participatívne modelu spolupráce medzi žiakom a učiteľom.

ŠkVP pre EKG, EZŠ a EMŠ, ako aj výchovný program pre ŠKD, sú postavené na nasledujúcich prioritách:

- Vzdelávanie v ESS je realizované v duchu evanjelicko-kresťanského presvedčenia, so snahou o poukázanie na evanjelické vnímanie sveta ako Božieho diela;
- V pedagogickej oblasti škola kladie, a bude klásť, dôraz na rozvoj kritického myslenia, rozvoj sociálnych, odborných a jazykových kompetencií, dôraz na personalizáciu vzdelávania, rozvoj kritického myslenia, rozvoj tzv. mäkkých zručností (spolupráca, komunikácia, práca v tíme, prezentácia a sebareprezentácia...) a budovanie inkluzívneho tímu;
- Dôležitou prioritou všetkých vzdelávacích programov je rozšírené vyučovanie anglického (sčasti aj nemeckého) jazyka ako prirodzeného komunikačného nástroja dôležitého pre uplatnenie v budúcnosti.

Pre jednotlivé typy škôl, ktoré sú súčasťou ESS, považujem za dôležité priority, ktoré navrhujem realizovať v nasledujúcich piatich rokoch:

Pri vyučovaní chcem aj naďalej podporovať najmodernejšie vyučovacie postupy tak, ako sú definované v reformných snahách Ministerstva školstva Slovenskej republiky v programe reformy školstva, reflektujúc odporúčania vychádzajúce z testovania PISA. Prioritou bude vyučovanie využitelných znalostí, variability prístupov ku vzdelávaniu, dôraz na samostatnosť žiakov vyšších tried pri rozhodovaní a ich schopnosť kritického posúdenia nových informácií. Všetky tieto snahy budú spojené snahou o výchovanie veriacich kresťanov, platných členov cirkvi a občanov demokratickej spoločnosti.

Do vyučovacieho procesu sa budem snažiť aj naďalej presadzovať nové vyučovacie metódy, a to najmä: blokové vyučovanie, vyučovanie pomocou exkurzií, prednášky a besedy, zážitkové vyučovanie,

dni projektového vyučovania a žiacke či študentské odborné konferencie za účasti domácich a zahraničných odborníkov.

Budem sa snažiť zabezpečiť podmienky pre čo najširšie možnosti výberu intelektuálnych aj športových aktivít. Uvedený cieľ sa budem snažiť podporovať najmä prostredníctvom krúžkovej činnosti.

Aj naďalej chcem podporovať dôraz na individuálny prístup ku žiakom, chcem obmedzovať zastarané pedagogické metódy postavené na memorovaní, podporovať slobodu oproti obmedzujúcej disciplíne a naopak, budem podporovať taký prístup k vyučovaniu, ktorý umožní žiakom byť nielen úspešným človekom, ale aj zrelou, slobodnou a samostatne mysliacou bytosťou.

Evanjelické kolegiálne gymnázium

8-ročné štúdium

V 8-ročnom študijnom programe sme v uplynulých rokoch znížili hodinovú dotáciu nemeckého jazyka a posilnili počet vyučovacích hodín angličtiny. Napriek uvedenej zmene, je EKG aj naďalej „najnemeckejším“ gymnáziom v meste Prešov a súčasne poskytuje dostatočnú hodinovú dotáciu anglického jazyka potrebnú pre zvládnutie maturitnej skúšky. Budem pokračovať v doterajšom nastavení učebného plánu, poskytujúceho množstvo hodín, ktoré bude postačujúce pre úspešné zvládnutie certifikátu DSD II. stupeň KMK a certifikátu DSD I. stupeň KMK.

Napriek viacerým snahám o zatraktívnenie osemročnej formy gymnaziálneho štúdia, sa nám nepodarilo zastaviť pokles záujemcov o štúdium v tomto programe. Identifikovať príčiny nie je a nebude jednoduché. Faktom však zostáva skutočnosť, že v celej Slovenskej republike klesá záujem nielen o vyučovanie nemeckého jazyka, ale aj ostatných cudzích jazykov, s výnimkou angličtiny. Od zavedenia povinného vyučovania anglického jazyka v základných školách, začína u mnohých žiakov prevládať pocit, že popri anglickom jazyku nepotrebujú ďalší cudzí jazyk.

Dôležitým faktorom, limitujúcim počet záujemcov o osemročné štúdium, je aj demografické správanie sa obyvateľstva, zvlášť evanjelického! V posledných dvoch dekádach zaznamenávame výrazný pokles počtu narodených detí, s ktorým nekorešponduje nárast počtu stredných škôl v Prešove a v okolí. Štatistiky nám v tomto smere hovoria o znižujúcom sa počte detí žijúcich v našom regióne a o vystáhovalectve z regiónu.

V snahe zachovať osemročnú formu štúdia sme podnikli viacero informačných kampaní a upravovali sme školský vzdelávací program. Máme viacerých zahraničných partnerov a partnerské nemecké školy, s ktorými sa pravidelne navštevujeme. Ako jedno z mála gymnázií v kraji sme zapojení do vzdelávacích aktivít s nemeckými mimovládnyimi a samosprávnymi organizáciami (Schulbrücke).

Moje aktivity pre zachovanie a zatraktívnenie tejto formy štúdia budem orientovať do skvalitňovania pedagogického procesu a pravidelného informovania rodičovskej verejnosti o možnostiach štúdia v našej škole. Po viacnásobných poradách rozšíreného vedenia gymnázia sme dospeli k názoru, že zmena učebného plánu by nebola riešením, preto budem toto rozhodnutie rešpektovať a do učebného plánu neplánujem v budúcnosti významne zasahovať. Vzhľadom k súčasnému postaveniu nemecky hovoriacich krajín je možné predpokladať zvýšený záujem žiakov o štúdium nemeckého jazyka, čo sa môže prejavovať vo zvýšení záujmu o našu školu.

Novým problémom, ktorý priniesli ostatné roky je otázka prítomnosti nemeckých lektorov. Problémy s kvalitou nemeckých lektorov má aj nemecká strana, pre ktorú je čoraz problematickejšie garantovať prítomnosť akýchkoľvek lektorov na Slovensku. Problémy vyvrcholili v jeseni 2020, keď pracovný pomer rozviazala doterajšia lektorka. Od januára 2021 pracuje teda EKG bez nemeckého lektora. V prípade, že sa nepodarí zabezpečiť nemeckého lektora/ku ani od septembra 2021 bude škola nútená zabezpečovať výuku nemeckých certifikátov DSD II. a DSD I. KMK (prvý je na úrovni C1 a druhý na úrovni B2 Európskeho referenčného rámca pre vyučovanie cudzích jazykov) vlastnými silami. V praxi

to bude znamenať potrebu investovania do slovenského personálu, keďže v súčasnosti máme iba jednu učiteľku, ktorá absolvovala príslušný kurz DSD II. a dve učiteľky, ktoré absolvovali kurz DSD I.

Za dôležité považujem v tomto smere jednoznačne podporiť ďalšie pokračovanie ponuky jazykového certifikátu DSD II., keďže kontakt s nemecky hovoriacimi krajinami považujem za veľmi dôležitý benefit našej školy.

4-ročné štúdium

Tento typ štúdia sa doteraz profiloval ako klasické gymnaziálne štúdium bez výraznejšej profilácie (sic zamerané na cudzie jazyky). Záujem o tento typ štúdia je pomerne stabilný, takže je predpoklad, že v nasledujúcich rokoch škola pravidelne otvorí jednu triedu 4-ročného štúdia s cca 25 žiakmi. Tento cieľ považujem za reálny pre niekoľko nasledujúcich rokov. Vzhľadom k tomu, že v súčasnosti je maximálny počet otvorených tried predmetom schvalovacieho procesu v Zastupiteľstve Prešovského samosprávneho kraja, a s ohľadom na demografickú situáciu, nepredpokladám ani v blízkej budúcnosti žiadne zmeny. Presnejšie povedané, nemôžeme očakávať súhlas s väčším počtom tried, ale neočakávam ani tlak na obmedzovanie počtu žiakov. V snahe o zatraktívnenie tejto formy štúdia, som začal rozhovory so zástupcami americkej ELCA, ktorí vyjadrili ochotu zabezpečiť lektora anglického jazyka aj pre našu školu. Žiaľ, súčasná epidemická situácia neumožňuje plánovať možný príchod lektorov z USA na Slovensku. Máme však nádej, že situácia sa do leta 2021 zlepší.

Evanjelická základná škola a Školský klub detí

Smerovanie ŠkVP pre EZŠ a ŠKD považujem v terajšom stave za veľmi dobre nastavené. V priebehu nasledujúcich piatich rokov bude potrebné sa zamerať na nasledujúce oblasti:

- ✓ premyslenú a kvalitnú personálnu politiku;
- ✓ nadštandardné a moderné vyučovanie povinných predmetov;
- ✓ rozširovanie vyučovania anglického jazyka s pomocou amerického lektora, ktorý by sa výhl'adovo spolupodieľal na vyučovaní 1-2 hodín týždenne v každej triede;
- ✓ kvalitnú a pravidelnú komunikáciu s rodičmi žiakov;
- ✓ posilňovanie personalizácie vo vzdelávaní a budovanie inkluzívneho tímu;
- ✓ kvalitnú reklamu, resp. propagáciu školy za účelom každoročného otvárania 2 tried základnej školy.

Vo vzťahu k cieľovému stavu základnej školy považujem za prijateľnú veľkosť školy v počte 14 tried (po dve triedy v každom 1.-5. ročníku a následne po jednej triede v 6.-9. ročníku), ktorú škola dosahuje už dnes. Počet dvoch tried v jednom ročníku budeme potrebovať so zreteľom na možný odchod polovice žiakov každého populačného ročníka do osemročného gymnázia.

Z hľadiska vyššie uvedených priorít chcem zdôrazniť, že už v súčasnosti máme v EZŠ vybudovaný inkluzívny tím, ktorý je financovaný z európskeho podporného projektu. Inkluzívny tím je tvorený školskou špeciálnou pedagogičkou (100% úväzok), školskou psychologičkou (50%) a piatimi asistentkami učiteľa, ktorých úlohou je pracovať primárne so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Druhým dôležitým projektom je projekt zameraný na rozvoj čitateľskej, finančnej, prírodovednej a informatickej gramotnosti. Súčasťou realizácie projektu bol a je nákup didactickej techniky, informačno-komunikačných technológií, realizácia krúžkovej činnosti so zameraním na rozvoj menovaných zručností a vzdelávanie pdg. zamestnancov smerom k rozvoju vyučovania sledovaných aktivít.

Aktuálne väčšie projekty v EZŠ:

Skrátený názov projekt	Obdobie realizácie	Rozpočet
EZŠ Inklúzia I.	09/2018-06/2021	167.490,00 €
EZŠ Inklúzia II. žiadost' podaná v 06/2020 a schválená v 10/2020	09/2021-08/2022	cca 70.000,00 €
EZŠ Gramotnosť	09/2019-06/2021	166.581,62 €

V rámci realizácie niektorých projektových aktivít sme začali v niektorých triedach druhého stupňa základnej školy a mladších ročníkov gymnázia realizovať tzv. konštruktivistické vyučovanie pod názvom Expedícia a Civilizácia. Toto vzdelávanie realizujeme s metodickou podporou organizácie Indícia. Projekt Expedícia je zameraný na zmenu vyučovania prírodovedných predmetov na 2. stupni základných škôl a u mladších ročníkov osemročného gymnázia využívaním konštruktivistických metód – aktívny prístup žiaka k riešeniu problémov, kritické myslenie, experimentovanie – praktické činnosti, práca v skupine. Projekt Civilizácia je komplementárnym projektom k projektu Expedícia avšak je zameraný na zmenu vyučovania predmetov vzdelávacej oblasti človek a spoločnosť. Vyučovanie prostredníctvom uvedenej metódy považujem za veľmi perspektívny, aj keď náročný spôsob ako zlepšovať kvalitu vzdelávacieho procesu.

Evanjelická materská škola

Smerovanie ŠkVP pre EMŠ považujem v terajšom stave za veľmi dobre nastavené. Podarilo sa nám jej presťahovanie do budovy Nového kolégia, čím sme zvýšili jej dostupnosť pre rodičov s automobilmi. Dokončili sme jej kompletne vybavenie, takže v súčasnosti disponuje v podstate všetkým, čo ku svojej prevádzke potrebuje. Súčasný ŠkVP je súčasťou reformných zmien organizovaných Ministerstvom školstva, pričom patríme medzi zopár škôl, ktoré mali odvahu ho realizovať. V rámci pokračujúceho rozvoja EMŠ budem podporovať pravidelnú obnovu jej metodického vybavenia, obnovu a modernizáciu detského ihriska a vybudovanie improvizovaného dopravného ihriska v priestoroch školského areálu (ihrisko je súčasťou navrhovaného priestorového usporiadania, ktoré som opisoval v prvej kapitole).

S ohľadom na zavedenie povinnej predškolskej dochádzky od 01.01.2021 predpokladám navýšenie už tak dosť veľkého záujmu o dochádzku do našej materskej školy. V prípade, že budeme oprávnenými prijímateľmi, predložím návrh zriaďovateľovi školy na odkúpenie budovy prístavby, ktorá je v areále školy a ktorú momentálne vlastní Prešovská univerzita. Budova má 4 poschodia a po stavebných úpravách by mohla slúžiť ako samostatný pavilón pre EMŠ. Prvé rozhovory s rektorom univerzity a s pani kvestorkou ma utvrdili v tom, že prínos tejto budovy pre univerzitu je minimálny, takže prípadné odkúpenie nebude otázkou vôle, ale príslušnej sumy financií. V prípade úspešného zaradenie EMŠ do skupiny škôl podporených európskymi prostriedkami na rozširovanie kapacít by bolo možné využiť európske prostriedky na odkúpenie budovy, jej rekonštrukciu a následne presun EMŠ do týchto priestorov, čím by sa uvoľnili súčasné priestory EMŠ na ďalší rozvoj EZŠ a EKG.

2 Personálny manažment

Oblasť	Pozitíva	Nedostatky	Navrhované opatrenia
Kvalifikovanosť	V priebehu posledných rokov sa podarilo zabezpečiť plnú formálnu kvalifikovanosť pdg. zboru každej organizačnej zložky.	Odbornosť – nedostatok kvalitných vyučujúcich najmä pre prírodovedné predmety predstavuje už dnes ťažko riešiteľný problém súvisiaci prevažne s finančným ohodnotením slovenských učiteľov.	Nepripustiť zvyšovanie počtu nekvalifikovaných učiteľov. V mzdovom ohodnotení bude potrebné finančne motivovať najmä učiteľov prírodovedných učiteľov, čo môže spôsobovať pocit nespravodlivosti u iných učiteľov. Väčšie finančné ohodnotenie týchto učiteľov nebude vždy ani tak znakom ich kvality ako znakom ich nedostatku...
Vieroučné zameranie, resp. morálny kredit učiteľa ESŠ	ESŠ má v rámci ev. škôl na Slovensku jeden z najviac kresťanský orientovaných pdg. kolektívov aspoň z hľadiska formálneho členstva v ECAV, či sesterských cirkvách. Viacerí učitelia sú lídrami nielen v cirkevnom živote svojich domácich cirkevných zborov, čo považujem za dobrú opciiu do budúcnosti.	Časť učiteľov nevyvíja v rámci ECAV ani v inej kresťanskej cirkvi žiadne aktivity, takže kresťanského učiteľa ako vzor kresťanského života v ich prípade možno pozorovať iba veľmi ťažko. U časti pdg. kolektívu je možné pozorovať formalizmus vychádzajúci z pragmatického postoja voči práci a škole.	Pri výbere nových pedagógov budem pokračovať v spolupráci s duchovným správcom a s predsedami predmetových komisií a metodických združení, prípadne so skúsenými učiteľmi, ktorí budú ako súčasť výberovej komisie napomáhať pri hodnotení uchádzačov. Považujem za potrebné zvyšovať podiel v cirkvi aktívnych učiteľov. Pri výbere pedagógov budem dbať aj na morálny profil a na etické hodnoty, ktoré potenciálny uchádzač vyznáva, aby učitelia ESŠ boli nielen vynikajúcimi odborníkmi, ale aj vzormi poctivého kresťanského života.
Motivácia	Keďže motiváciu je možné deliť na vnútornú a vonkajšiu, dovoľm si v tomto smere vyjadriť názor o vnútornej motivácii našich učiteľov k modernému kresťanskému vzdelávaniu. Kým u časti pedagógov pozorujem vysokú úroveň motivácie k tejto práci, ktorá je viditeľná pedagogickým nadšením, prinášaním nových podnetov do vyučovacieho procesu, pozitívnym vzťahom ku žiakom, súčasťou školy je aj skupina učiteľov, pri ktorých badám malú motiváciu k pedagogickej činnosti, uprednostňovanie rigidných pdg. metód, vyučovanie „spoza katedry“ a evidentnú vyhorenosť. Realizácia dvoch európskych projektov v podmienkach EKG bola a v EZŠ je dobrou previerkou pripravenosti súčasných učiteľov na vyučovanie súčasných generácií žiakov. Kým časť učiteľov bola doslova „motorom“ realizácie projektových aktivít, inú skupinu nebolo možné motivovať dokonca ani nadštandardnými odmenami (aspoň podľa eurofondovej metodiky).		Napriek čiastočne kritickému hodnoteniu pdg. kolektívu, je treba uviesť, že uvedený pohľad je pohľadom z pozície želaného ideálneho stavu. Budem pokračovať v budovaní systematickej podpory pre pedagógov s dôrazom na: <ul style="list-style-type: none"> ✓ teambuilding a coaching pedagogického kolektívu hraené z prostriedkov školy, ✓ sprostredkovávania kvalitných vzdelávacích programov, ✓ možnosti sprostredkovania študijného pobytu v zahraničí s istotou pracovného miesta po návrate, ale s podmienkou záväzku odpracovania minimálne ďalších x rokov v ESŠ.

	<p>Príčiny tohto stavu by som zhrnul takto:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ časť učiteľov je konzervatívna vo výbere vzdelávacích metód a školský systém nevytvára potrebný tlak na potrebnú zmenu, ✓ nezvládanie moderných vyučovacích postupov nielen v dôsledku malej kreativity, ale i slabej úrovni zvládnutia modernej techniky (PC, internet a pod.), ✓ pracovná preťaženosť – škola je zapojená do množstva projektov a aktivít s minimálnym finančným výstupom pre ich realizátorov z radov učiteľov (hrozí vyhorenie aktívnych). <p>Na druhej strane však nemožno ignorovať skutočnosť, že už dnes máme v škole vysoko kvalifikovaných, pedagogicky zdatných i nadšených učiteľov, ktorí sú kosterou tejto vzdelávacej inštitúcie. Som rád, že táto skupina sa postupne rozširuje. Viacerí učelia sú vzorom metodologickej variability, osobného prístupu i ľudskými vlastnosťami.</p>	<p>Budem pokračovať v realizácii metodických dní (1-2x v roku), počas ktorých bude medzi učiteľmi dochádzať k výmene skúseností a pdg. postupov.</p> <p>Zabezpečím pravidelnú možnosť konzultácií s psychológom v spolupráci s príslušnými inštitúciami,</p> <p>Vo výberových konaniach budem uprednostňovať uchádzačov s vysokou mierou vnútornej motivácie, t.j. takých, ktorí už v predchádzajúcom pôsobení pracovali pre cirkev, komunitu, spoločnosť aj bez nároku na honorár.</p>
<p>Hodnotenie pdg. zamestnancov</p>	<p>Pokračuje hodnotenie pedagógov maturantmi EKG na konci štúdia, o ktorom informujem učiteľov.</p> <p>Realizuje sa pravidelné hodnotenie vyučovacieho procesu rodičmi na RZ.</p>	<p>U časti učiteľov som počas uplynulých mesiacov vybadal značnú mieru sebauspokojenia a to aj napriek nemalým nedostatkom v práci. Je zrejme, že mnohí naši učelia už nadobudli sebavedomie pri vlastnom sebahodnotení, ale nezaregistrovali zdravú potrebu sebakritiky.</p> <p>Hodnotenie pdg. zamestnancov. Hodnotenie budem realizovať nasledujúcimi spôsobom:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ osobným pohovorom nasledujúcim po hospitácii na vyučovacej hodine, ✓ evaluačným dotazníkom žiakom posledných maturitných ročníkov pred ich odchodom zo školy, ✓ prostredníctvom autodotazníka a následného vyhodnotenie na konci každého školského roku, ✓ všetky uvedené spôsoby a ich výsledky budú zohľadňované pri rozhodnutiach o výške osobného príplatku, či mimoriadnych odmien.
<p>Vzdelávanie pedagógov</p>	<p>V škole je spracovaný Plán profesijného rozvoja na obdobie 2020-2024, ktorý je v súlade s príslušnými štátnymi predpismi. Veľmi pozitívne vnímam snahu mnohých kolegov</p>	<p>Za pozitívny jav považujem zrušenie kreditového vzdelávania, ktoré v podstate zdiskreditovalo vzdelávanie a znížilo ho na úroveň naháňania kreditov a kreditových príplatkov. Prijatie prechodného obdobia do roku 2026 vytvorilo niekoľko ročné obdobie, keď časť učiteľov nevyhľadáva ďalšie možnosti sebazvedávania.</p> <p>Vzdelávanie budem realizovať v súlade s príslušnými predpismi a v súlade s potrebami školy. V tomto smere môžu nastať aj nepríjemné situácie, vzhľadom k tomu, že súčasný zákon umožňuje učiteľom vzdelávať sa aj v pre školu nezmyselných aktivitách, s nárokom na kvalifikačný príplatok. Súhlas s účasťou na vzdelávaní preto bude viazaný na dokázanie priameho vplyvu vzdelávacieho kurzu na vyučovací proces a jeho</p>

	o vzdelávanie prostredníctvom webinárov.	Časť učiteľov realizované vzdelávacie programy prenáša do vyučovacieho procesu iba minimálne.	kontrolovateľnosť a merateľnosť vo vyučovaní (hospitácie).
Personálne výzvy	<p>V ESS pôsobí 5 pdg. kolektívov, pričom každý má svoje špecifiká a vyžaduje odlišný prístup:</p> <p>a) EMS: Stabilný, kompetentne vedený a kvalitný pdg. kolektív. Napriek odchodom niektorých učiteliek na materskú dovolenku a následný návrat z nej, nedošlo ku zníženiu kvality, preto v tejto zložke nevidím dôvod k významnejším zásahom do personálneho zloženia a jeho súčasné zloženie považujem za stabilné na nasledujúcich cca 5 rokov.</p> <p>b) ŠKD: Opakované personálne zmeny spôsobené jednak materskými dovolenkami, nevhodným osobnostnými predpokladmi niektorých vychovávateľiek, ale najmä výrazným podfinancovaním tejto časti školy (malá motivácia pracovať), pôsobili destabilizujúco na snahy o budovanie kolektívu vychovávateľiek. V posledných dvoch rokoch sa situácia začala stabilizovať s optimistickými vyhlídkami do budúcnosti. V súčasnosti pracujú dve vychovávateľky aj ako asistentky učiteľov, čo prispieva k ich finančnej stabilizácii i odbornej sebarealizácii a vytvára optimistické predpoklady do budúcnosti.</p> <p>c) EZŠ 1-4: Tento pedagogický kolektív zaznamenal azda najväčšie personálne turbulencie. V priebehu piatich rokov sa kolektív personálne stabilizoval. Výzvou na nasledujúcich 5 rokov bude udržanie súčasného personálneho zloženia, osobnostný posun a presun od riešenia personálno-vzťahových otázok k riešeniu pedagogicko-odborného profilovania a smerovania kolektívu. Som presvedčený, že tento kolektív bude osobnostne, odborne a inovačne napredovať.</p> <p>d) EZŠ 5-9: Pedagogický kolektív učiteľov druhého stupňa základnej školy pred piatimi rokmi v podstate neexistoval. Na druhom stupni v podstate suplovali učitelia z gymnázia. Po piatich rokoch môžem s uspokojením konštatovať, že druhý stupeň EZŠ má kvalitný osobnostne i odborne vyzretý kolektív, ktorý podáva vynikajúce pracovné výkony. Vedúci predmetových komisií sú odbornými i osobnostnými autoritami s obrovskou vnútornou motiváciou aj perspektívou ďalšieho rastu. Od školského roku 2019/2020 som vytvoril miesto zástupkyne riaditeľa pre druhý stupeň základnej školy, ktoré som obsadil PaedDr. Adrianou Pancurákovou. Táto voľba sa ukázala byť veľmi dobrým rozhodnutím. Vďaka Pánu Bohu.</p> <p>e) EKG: Ide o personálne najstarší kolektív pôsobiaci v podmienkach školy. Väčšina učiteľov pôsobí v tejto škole viac ako päť rokov, čo uľahčuje personálny manažment. Výhodou tohto kolektívu je osobnostná vyzretosť väčšiny kolegov, nevýhodou je, v niektorých prípadoch, osobnostná opotrebovanosť prejavujúca sa neochotou prispôbovať sa novým pedagogickým výzvam a rigidným prístupom k pedagogickej práci. Pokračujúci pokles žiakov gymnázia a najmä jeho osemročnej formy spôsobuje už v súčasnosti napätia vychádzajúce z nezmenšujúceho sa objemu práce a stagnujúceho príjmu (aspoň podľa individuálnych očakávaní). Od školského roku 2019/2020 došlo k výmene zástupkyne riaditeľa školy pre EKG. Mgr. Jelu Zakarovskú nahradila Mgr. Erika Beňová. Obavy z adaptácie novej zástupkyne sa ukázali byť zbytočnými, naopak očakávania boli prevýšené. Odborná zdatnosť, schopnosť adaptácie na náročné situácie v kombinácii s osobnostnou vyrovnanosťou a psychickou stabilitou novej zástupkyne riaditeľa školy pre EKG sú dobrými predpokladmi do budúcnosti. Kolektív EKG potrebuje podnietiť metodickú inováciu, osobnostné zblíženie služobne starších s mladšími a manažérsku podporu zo strany vedenia školy, čo považujem aj za osobnú za výzvu do budúcnosti.</p>		

3 Škola a komunita

Oblasť	Pozitíva	Nedostatky	Navrhované aktivity
Cirkevný zbor	Veľmi dobrá spolupráca. CZ poskytuje škole kostol a priestory zborových miestností bez nároku na finančnú odmenu. Táto skutočnosť bola v uplynulom období formalizovaná podpísaním zmluvy.	S ohľadom na budúcnosť a stabilizáciu školy a jej prepojenia na cirkevný zbor, bude potrebné otvoriť otázku možnej pravidelnej finančnej podpory školy zo strany CZ.	Prácu žiakov a učiteľov v škole budem spájať s cirkevným životom ECAV na všetkých cirkevno-organizačných úrovniach. S pomocou duchovného správcu školy budem na pôde školy podporovať prácu evanjelických organizácií zameraných na mládež, aby došlo k prepojeniu školy a cirkvi. Biblické vzdelávanie a „mládežníckym“ spôsobom organizované školské výlety sú už dnes prirodzenou súčasťou života školy. V spolupráci s vedením cirkevného zboru budem iniciovať nájdenie spôsobu pravidelného spôsobu podporovania aktivít i réžie školy zo strany cirkevného zboru.
Seniorát	Úzka spolupráca s vedením seniorátu a s viacerými CZ na báze informovanosti o aktivitách školy. V uplynulom období sa nám podarilo začať prepájať školu a seniorát. Priestorové a odborné kapacity školy sú dnes využívané aj na organizovanie seniorátnych podujatí (zasadnutia Presbyterstva ŠZS, Biblická olympiáda, SPK, konfirmačné víkendovky...).	S ohľadom na budúcnosť a stabilizáciu školy a jej prepojenia na seniorát, bude potrebné otvoriť otázku možnej pravidelnej finančnej podpory školy zo strany ŠZS.	V spolupráci s ochotnými CZ chcem pod vedením duchovného správcu ESŠ organizovať spoločné biblické víkendové tábory a počas letných prázdnin aj denné letné tábory, či kurzy anglického a nemeckého jazyka. V spolupráci s vedením seniorátu budem iniciovať nájdenie spôsobu pravidelného spôsobu podporovania aktivít i réžie školy zo strany seniorátu.
Mesto	Od nástupu nového vedenia meste v roku 2014 si dovoľím hovoriť o veľmi korektnej a dobrej spolupráci. Aj vďaka mojej politickej aktivite sa od roku 2016 zmenilo financovanie materských škôl a ŠKD, čo fakticky znamená zrovnoprávnenie financovania verejných a cirkevných škôl v meste Prešove.		Aj naďalej sa budeme aktívne zapájať do rôznych športových súťaží organizovaných mestom a do práce mestského žiackeho parlamentu, kde sme doteraz zohrávali významnú úlohu.
Absolventi EKG	Existuje veľká skupina absolventov, ktorí sa pravidelne hlásia k škole (EKG) a ktorí sú ochotní škole pomáhať. Podarilo sa nám vytvoriť komunikačné kanály, ktorými s nimi vieme komunikovať a organizovať ich stretnutia (stretnutie absolventov, ples, výročie školy, služby Božie, ...)	Mnohí z nich nežijú v Prešove ani v blízkom okolí...	Budem pracovať na ďalšej komunikácii s touto skupinou našich podporovateľov.

<p>Rodičia</p>	<p>Všetky tri zložky školy majú založené Rodičovské združenie, ktoré je zastrešené občianskym združením pod názvom Rodičovské združenie pri Evanjelickej spojenej škole v Prešove. V posledných rokoch sa nám podarilo vytvoriť veľmi efektívny model spolupráce, ktorá má svoje plody nielen v pravidelnej a systematickej finančnej podpore školy, ale najmä v podobe vznikajúceho spoločenstva zainteresovaných rodičov, ktorým záleží na výchove a vzdelávaní ich detí a sú ochotní v tomto smere so školou veľmi intenzívne spolupracovať. Táto spolupráca má aj konkrétne finančné efekty. Ročne vygenerujú všetky tri RZ cca 9.000,00 EUR, ktoré sú použité na rozvoj školy, resp. investované do výchovno-vzdelávacieho procesu. Posledným veľkým spoločným projektom bol príspevok RZ sumou 30.000 EUR na postavenie multifunkčného ihriska. Ostatná spolupráca s RZ funguje na báze pravidelných konzultácií výchovno-vzdelávacích výsledkov detí a žiakov v škole.</p>	
<p>Žiaci</p>	<p>Funkčná Žiacka školská rada. Pravidelne vychádzajúci časopis žiakov EKG Speculum.</p>	<p>V nasledujúcom funkčnom období bude jedným z mojich cieľov vytvorenie podmienok na vznik Žiackej školskej rady v EZŠ tak, ako to odporúča aj štátna legislatíva.</p> <p>Budem podporovať spoluprácu s o. z. Relevant, ktoré sídli v priestorov Farského úradu CZ ECAV Prešove. Klubovňa tejto organizácie je už dnes miestom stretávania sa našej mládeže. Zintenzívnenie spolupráce môže zamedziť bezcieľnému potulovaniu sa žiakov (najmä dochádzajúcich) po meste a poskytne im plnohodnotné trávenie voľného času. V tomto smere sa budem snažiť orientovať najmä na hodnoty spojené s kresťanstvom, občianskou a demokratickou spoločnosťou v súlade s najlepšimi tradíciami našej cirkvi. V strednodobej perspektíve rozšírim tieto aktivity aj pre deti, ktoré nie sú žiakmi ESŠ alebo členmi ECAV, ale majú záujem o evanjelicko-kresťanské spoločenstvo.</p>
<p>Zahraniční partneri</p>	<p>Doposiaľ spolupracujeme s nasledujúcimi partnermi: Gymnasium Remscheid v SRN, Projekt Schulbrücke a črtá sa spolupráca s The Lutheran Church Missouri Synod USA, Norwich</p>	<p>Do zahraničných projektov je zapojená iba menšia časť učiteľov, čo je, okrem iného, dané aj slabou jazykovou pripravenosťou.</p> <p>Budem pokračovať v intenzívnej spolupráci s našimi zahraničnými partnermi. Udržanie súčasného rozsahu zahraničných kontaktov aj v nasledujúcich rokoch, budem považovať za úspech.</p>

4 Materiálno-technické a priestorové zabezpečenie školy

Budova Nového evanjelického kolégia v Prešove vrátane jej areálu predstavuje jedinečný priestor v centre krajského mesta, ktoré môže do budúcnosti naplniť mnohé z požiadaviek kladené na modernú školu 21. storočia. Napriek uvedenému je však v nasledujúcich rokoch potrebné do budovy samotnej aj do areálu školy investovať nemalé finančné prostriedky. Samotné plánovanie, ako aj investície musia podliehať schváleniu viacerých inštitúcií, najmä však Krajskému pamiatkovému úradu v Prešove, keďže budova (aj telocvičňa) sú v zozname národných kultúrnych pamiatok Slovenskej republiky a areál školy je situovaný na okraji pamiatkovej zóny. Uvedený fakt významne komplikuje aj predražuje každú investíciu do školy. Kvalitné a praktické priestory pre výchovno-vzdelávaciu činnosť však predstavujú jeden zo základných predpokladov pre budovanie úspešnej a atraktívnej vzdelávacej inštitúcie, preto nie je možné uspokojiť sa s doterajším, na slovenské pomery nie najhorším, stavom majetku. V nasledujúcich odstavcoch predstavím zhrnutie doposiaľ vykonaných aktivít a načrtnem do budúcnosti navrhované zmeny.

Školský areál

Areál školy, resp. k budove patriace pozemky prešli v minulosti viacerými úpravami, pričom vtedajší majitelia budovy nevytvorili ucelený komplex slúžiaci konkrétnemu účelu. Z uvedeného dôvodu som spracoval a do architektonickej podoby nechal prekresliť navrhované komplexné využitie jednotlivých častí areálu školy. Medzi najdôležitejšie zmeny nesporne bude patriť zrušenie súčasného parkoviska a jeho presun do bezprostrednej blízkosti ulice Janka Borodáča (29 parkovacích miest pre rodičov), vybudovanie parkoviska pre zamestnancov v priestore za telocvičňou (cca 20 parkovacích miest), vybudovanie multifunkčného ihriska na mieste súčasnej parkovacej plochy (s výrazným príspevkom všetkých troch rodičovských združení) a vytvorením vzdelávacieho a oddychového campusu v átriu budovy.

Zrealizovaním uvedených predstáv vznikne priestor, ktorý umožní rodičom priviesť aj odvieť svoje deti bez ohrozovania žiakov na školskom dvore, vytvorí športový priestor pre vyučovanie telesnej a športovej výchovy, zabezpečí možnosť aktívneho oddychu v átriu, ktoré môže slúžiť aj ako plnohodnotný priestor pre spoločenské, či športové podujatia organizované školou.

Pre dosiahnutie týchto cieľov bolo a bude potrebné:

- ✓ Zabezpečiť súhlasné stanovisko KPÚ Prešov s navrhovanými zmenami – podarilo sa v končiacom funkčnom období vrátane súhlasu sa komplexnú rekonštrukciu areálu vrátane telocvične, ochranných plotov a vnútroblokového campusu.
- ✓ Vytvoriť realizačný plán s viacerými etapami rekonštrukcie priestoru školského areálu. Rozdelenie projektu do viacerých menších etáp nám umožní zapájať sa do malých projektových schém (do 10.000,00 EUR) podporovanými rôznymi nadáciami, resp. samosprávami. Aj táto záležitosť sa podarila, v súčasnosti môžem konštatovať, že niektoré etapy už máme zrealizované – multifunkčné ihrisko a telocvičňa.
- ✓ Pokračovať vo veľmi dobrej spolupráci s RZ EMŠ, RZ EZŠ a RZ EKG, ktoré do dnešného dňa podporili výstavbu multifunkčného ihriska sumou prevyšujúcou 30.000,00 EUR a pri doterajšom napĺňaní rozpočtov všetkých RZ je predpoklad, že spoločne budeme postupne realizovať ďalšie etapy plánovaného školského komplexu.
- ✓ V nasledujúcom období považujem za potrebné pokračovať v rokovaníach s Prešovskou univerzitou vo veci nadobudnutia budovy prístavby, ktorá po vrátení budovy školy do majetku VD ECAV zostala vo vlastníctve PU v Prešove. Uvedená prístavba by mohla v budúcnosti slúžiť viacerým účelom v závislosti od dátumu je nadobudnutia a finančných možností (najmä triedy materskej školy a kancelária pre odborný inkluzívny tím).

Budova Nového evanjelického kolégia

Objekt školy predstavuje jednu z najkrajších stavieb tejto časti Prešova (dokončená v 1911). Ide o budovu školy tvorenú jedným podzemným, tromi nadzemnými podlažiami, telocvičňou a spojovacím krčkom medzi školou a telocvičňou. Budova je postavená z kvalitnej pálenej tehly a vo vkusnom architektonickom štýle, čo vytvára jedinečný priestor vhodný na vzdelávacie účely. Vzhľadom k tomu, že budova bola postavená pred 110 rokmi, poškodilo ju bombardovanie mesta v roku 1944, prešla malou rekonštrukciou po druhej svetovej vojne a v 80-tych rokoch 20. storočia, bolo v ostatných piatich rokoch potrebné upraviť niektoré jej priestory pre potreby troch organizačných zložiek a súčasne je potrebné uvažovať nad jej generálnou rekonštrukciou.

V uplynulých rokoch sme začali s nevyhnutnými opravami spojenými so spustením prevádzky materskej a základnej školy. Mnohé naše opravy neboli ani tak investíciami, ako skôr hasením havarijných stavov spojených s prevzatím storočnej budovy.³ V ďalšom sa sústredím na jednotlivé časti školy:

Strecha: V roku 2018 došlo ku kompletnej rekonštrukcii strechy budovy školy v celkovej hodnote prevyšujúcej sumu 144.000,00 EUR. Rekonštrukcia bola zrealizovaná z prostriedkov finančného úveru, ktorý poskytla banka zriaďovateľovi školy. Mesačné splátky dlhu spláca škola vo forme nájmu za priestory školy vo výške splátky úveru. Celková suma bude splatená v roku 2028. Výška strechy a jej sklon umožňujú v podkrovných priestoroch uvažovať o rozširovaní priestorov. V bližšie neurčiteľnej budúcnosti bude možné tieto priestory využiť ako miesto pre odborné učebne, najmä Informatiky, Fyziky, Biológie a Chémie. Po konzultácii s architektom sme došli k predpokladanému rozpočtu na vybudovanie ďalšieho podlažia v podkroví v sume cca 500.000,00 EUR.

Vo svojej Konceptii rozvoja školy počítam s možnosťou získavania finančných prostriedkov na tento účel v rámci výziev na zriaďovanie odborných učební. Predpokladám, že v rámci programovacieho obdobia EÚ na roky 2021-2027 a v rámci Plánu obnovy Slovenska 2030 bude vydaných niekoľko výziev, v rámci ktorých bude možné investovať do úpravy podkrovia a jeho prebudovanie na spomínané odborné učebne.

Fasáda: Poškodená a na viacerých miestach vyžadujúca rekonštrukciu. Statickým a estetickým problémom je vlhnutie múrov budovy, keďže budova nebola nikdy odvlhčená. Tento problém sme začali riešiť v rokoch 2014 a 2015 postupným obkopávaním zeminy, vloženie izolačnej fólie a následným zásypom pieskom. V blízkej budúcnosti bude potrebné týmto spôsobom pokračovať aj vo východnej a severnej časti budovy. Po rekonštrukcii telocvične a obnove fasády na stenách telocvične je potreba obnovy fasády na budove školy ešte viditeľnejšia a žiadúcejšia. Na obnovu fasády nebude možné získať finančné prostriedky z tzv. eurofondov. V tomto smere si budeme musieť poradiť sami,

³ Bezprostrednej po prevzatí budovy od Prešovskej univerzity sme boli nútení vymeniť požiarnu hydrantu, ktoré praskli a zatopili polovicu prvého poschodia a celé schodisko. Následne sme vymenili hlavný uzáver vody, ktorý bol v dezolátnom stave a nebolo možné ho ovládať. Onedlho na to sme rekonštruovali regulačnú stanicu plynu, z ktorej unikal plyn a hrozil výbuch pod budovou. V školskom roku 2010/2011 sa naša kotolňa dostala do havarijného stavu, keďže dva kotly zo štyroch boli nefunkčné (resp. vybuchovali pri zapnutí). Prešovská univerzita tento stav riešila financovaním permanentnej 24-hodinovej služby troch kuričov v kotolni, čo si však naša škola nemohla z finančných dôvodov dovoliť. V priebehu niekoľkých mesiacov sa nám podarilo zabezpečiť z prostriedkov štátneho rozpočtu sumu 60.000,00 EUR a zakúpiť nové a výkonnejšie kotly, ktoré slúžia do dnešného dňa. V lete roku 2011 sme začali s úpravami priestorov školy pre materskú školu (ktorú sme presťahovali z budovy Biskupského úradu VD), pre prvý stupeň základnej školy, školský klub detí a školskú jedáleň pri ESS. Vzhľadom na nedostatok finančných prostriedkov sme mnohé práce zabezpečovali brigádnickou a dobrovoľníckou formou. Odborné práce sme zverili do rúk živnostníkom, ktorí boli ochotní pracovať za nižšie ceny. Financie na opravy sme zabezpečili rôznymi formami. Od piatich cirkevných zborov ECAV (Prešov, Hanušovce n. Topľou, Bystré, Poprad-Stráže a Matejovce pri Poprade) sme si požičali dohromady 48.000,00 EUR. Ďalšie prostriedky nám poskytli RZ pri EKG, Rodinné spoločenstvo pri CZ ECAV v Prešove, individuálni darcovia a mnohí anonymní prispievatelia, ktorým záležalo na rozbehu našej školy. Od mája do septembra 2011 sme búrali steny, vyhadzovali odpady zo suterénu (niekoľko plných kontajnerov), murovali nové steny, kládli nové podlahy, maľovali a sťahovali. Podarilo sa... Vďaka Bohu.

resp. kombinovať prostriedky zriaďovateľa (úver) a Výzvy pre región, ktorú každoročne vydáva Prešovský samosprávny kraj.

Okná a dvere: V rokoch 2014-2016 prebehla postupná výmena okien na celej budove školy, ktorá bola financovaná z prostriedkov štátneho rozpočtu (havarijná situácia), rozpočtu školy (opravy) a dotácie z prostriedkov Hoffnung für Osteuropa získaných prostredníctvom ECAV. V roku 2020, v rámci rekonštrukcie telocvične boli vymenené aj okná v telocvični, sociálnych zariadeniach pri telocvični a vstupnej chodbe do telocvične od Štefánikovej ulice. Pôvodné okná tak zostali iba v suteréne budovy. Podobne v rokoch 2014-2016 a v roku 2020 došlo k výmene niektorých vonkajších vstupných dverí. V budúcnosti bude potrebné zrekonštruovať alebo vymeniť hlavné vstupné dvere a do budovy od Námestia legionárov, zadné dvere od átria a dve dvojité dvere od Štefánikovej ulice. Všetky menované dvere sú v zchovalom ale pôvodnom stave. Výmenu, resp. rekonštrukciu týchto dverí je možné urobiť z bežných prevádzkových prostriedkov školy v rokoch 2022-2023.

Elektrické rozvody a svetlo:

Elektrické rozvody zatiaľ fungujú, nevieme však ako dlho. V posledných desiatich rokoch sa podarilo vymeniť v podstate všetky rozvodové skrine (namiesto porcelánu moderné ističe). Elektrické rozvody sú staré (hliníkové) a po x rekonštrukciách už miestami nie je možné identifikovať vedenie. Viaceré zástrčky pravidelne neprechádzajú revíziami. V dohľadnej dobe bude potrebná rekonštrukcia elektrických rozvodov.

S ohľadom na obmedzené investičné možnosti, chcem každoročne vyčleniť finančné prostriedky na čiastkové výmeny elektrických rozvodov v jednotlivých miestnostiach s dôrazom na najkomplikovanejšie miesta. Týmto spôsobom sa nám v predchádzajúcich rokoch podarilo kompletne zrekonštruovať niekoľko tried (zoznam nižšie), v ktorých boli vymenené rozvodové drôty a nainštalované samostatné ističe, čím sa z novo zrekonštruovaných tried stávajú samostatné elektrické obvody a zvyšuje sa ich bezpečnosť.

V roku 2019 a 2020 sme vymenili staré stropy v takmer všetkých triedach (okrem dvoch), ktoré mali nainštalované staré sadrokartónové alebo perforované plechové stropy a nainštalovali sme moderné LED osvetlenie do nových kazetových stropov. Uvedené práce sa nám podarilo zrealizovať najmä vďaka prostriedkom rodičovských združení a sčasti z príjmov, ktoré škola získava prenajímaním niektorých priestorov školy. V nasledujúcich rokoch bude potrebné dokončiť výmenu stropov v dvoch-troch zostávajúcich triedach a vymeniť trubicové neónové osvetlenie v kazetových stropoch v cca 1/3 školy. Uvedenú údržbu budeme realizovať v rámci bežnej údržby na náklady režijných prostriedkov školy.

Teplo:

V roku 2011 dostala škola štátnu dotáciu v hodnote 60.000 EUR v rámci havarijnej situácie, ktorá umožnila zakúpenie nových kotlov a zvýšenie výkonu kotolne. Ústredné kúrenie a všetky rozvody v budove sú staré niekoľko desaťročí (30-60 rokov) a postupne vypadávajú niektoré časti (tečúce radiátory, hrdzavé ventily). S ohľadom na vek ústredného kúrenia a neustálu amortizáciu tak vykurovacej sústavy, ako aj „nových“ kotlov je potrebné vytvárať finančné rezervy pre investície do vykurovania (nové rozvody, stúpačky, radiátory, presun kotolne do podkrovia budovy). Prípadná investícia do novej kotolne nie je a nebude v možnostiach školského rozpočtu, preto považujem za potrebné už teraz vytvárať fond opráv pre budúce investičné akcie. Predpokladám, že

okolo roku 2025 bude potrebné zvážiť výmenu súčasných kondenzačných kotlov, keďže v tomto roku sa budú blížiť svojim 15 narodeninám. Podobne je potrebné pripravovať finančné prostriedky na postupnú opravu tepelných rozvodov a výmenu najstarších radiátorov.

Telocvičňa: Súčasná telocvičňa patrí k menším typom telocviční, to znamená, že nespĺňa a ani spĺňať nebude mnohé parametre modernej telocvične pre vyučovanie telesnej a športovej výchovy. Keďže je súčasťou objektu školy, je taktiež národnou kultúrnou pamiatkou. Aj z uvedených dôvodov nebolo možné pri aktuálnej rekonštrukcii uvažovať o jej zväčšení. V roku 2016 som na tomto mieste napísal nasledujúce: „*Mnohé jej časti sú v havarijnom stave, čo nás viedlo k rozhodnutiu nechať spracovať projekt na jej rekonštrukciu a vypracovať žiadosť pre Ministerstvo školstva vedy, výskumu a športu SR na zaradenie do zoznamu objektov v havarijnom stave. Havarijný stav je spôsobený padajúcimi komínmi (vyčnievajúce časti boli v decembri 2015 odstránené, pretože ohrozovali okolie), zatekajúcou strechou, hnijúcimi trámami a najmä zdraviu škodlivým azbestom, ktorým je telocvičňa prikrytá. Predpokladaný termín spracovania žiadosti o finančný príspevok na odstránenie havarijnej situácie je február 2016. V prípade súhlasu KPÚ, budem pri prestavbe telocvične navrhovať nielen odstránenie havarijných častí, ale aj zdvihnutie štítu strechy o minimálne jeden meter, zdvihnutie štítu spojovacieho kĺčka nad toaletami a sprchami na úroveň novej strechy (išlo by o zdvih o minimálne 2-3 metre, čo by umožnilo nad šatňami vytvoriť novú triedu, resp. zborovňu, alebo klubovňu pre základnú školu) a rozšírenie novej strechy aj nad súčasný kabinet TV. Realizáciou tohto návrhu by vznikol architektonicky ucelený športovo-relaxačný komplex tvoriaci spojovací kľčok s toaletami a sprchami, telocvičňou, kabinetom TV, a posilňovňou, ktorá by vyúsťovala na multifunkčné ihrisko stojace na mieste súčasného parkoviska.*“ Som rád, že dnes, v roku 2021, môžem konštatovať, že dielo sa podarilo, telocvičňa je zrekonštruovaná, strecha vymenená, havarijný stav odstránený. Rekonštrukciu telocvične sme rozvrhli do 3 etáp, z ktorých prvé dve máme ukončené a skolaudované. Zostáva nám dokončiť tretiu etapu, v rámci ktorej je potrebné dokončiť kabinet TSV so sociálnymi zariadením a zrealizovať interiérové murárske, kurenárske, elektrikárske a stolárske práce v Klubovni ESSPO – ide o novú miestnosť v podkroví, ktorá vznikla rekonštrukciou telocvične a ktorú bude možné používať na vyučovanie, oddych aj misijné aktivity.

Pre zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu troch organizačných zložiek Evanjelickej spojenej školy v Prešove navrhujem nasledujúce využitie priestorov školy:

Suterén: Školská jedáleň pri ESŠ zostane v doterajších (dočasných a provizórnych) priestoroch do doby, kým sa nepodarí získať finančné prostriedky na jej kompletnú rekonštrukciu a prebudovanie na jedáleň s potrebnou kapacitou. Kompletný projekt pripravený Ing. Arch. J. Katuščákom je uložený v archíve školy s rozpočtom 90.000,00 EUR v cenách z roku 2012.

Uprostred suterénu budovy je v súčasnosti archív Prešovskej univerzity, ktorá si uvedený priestor od školy prenajíma za sumu 123,00 EUR/mesačne. Táto suma je pre školu nezaujímavá aj z dôvodu potreby daného priestoru pre školu. Preto navrhujem nájomnú zmluvu z PU ukončiť a priestor využiť pre výchovnovzdelávacie potreby ESŠ alebo rokovať s PU o možnostiach vzájomnej spolupráce s recipročne výhodného prenájmu niektorých priestorov prístavby, ktorá je umiestnená v areále školy a patrí PU. Aktuálne sa ako prioritnou javí potreba prenajatia minimálnej jednej kancelárie pre školskú

psychologičku, ktorá potrebuje pokojné priestory ku svojej práci s klientmi, ktoré jej nevieme zabezpečiť v budove školy.

Vo vnútornom rohu suterénu je plnoautomatická plynová kotolňa. V prípade pripravovanej generálnej opravy budovy, navrhujem presun kotolne do podkrovia (návrh architekta), čím sa zvýši jej výkonnosť a zníži riziko poškodenia budovy pri možnom výbuchu plynu.

V priestoroch súčasnej výdajne Súkromnej školskej jedálne ponechať SŠJ.

V priestoroch suterénu sme v roku 2017 opravili pivničný priestor a vybudovali učebňu Techniky pre žiakov základnej školy.

Prízemie - vľavo:

V súčasnosti je v tomto priestore umiestnená materská škola (3 triedy, 2 spálne, 1 kabinet, 2xWC, schodisko do jedálne). Poznajúc materiálo-technické vybavenie viacerých materských škôl v meste Prešove, konštatujem, že súčasné vybavenie EMŠ je moderné, kvalitne vybavené, priestorovo postačujúce a na obdobie nasledujúcich 5 rokov nepredpokladám v tomto priestore žiadne výrazné investície. Za samozrejmosť považujem pokračovanie v modernizácii detského ihriska a dopĺňanie metodických pomôcok.

Možnou výzvou pre zriaďovateľa školy by bolo rozšírenie priestorov materskej školy s súladom s nedávno schválenou novelou školského zákona, ktorá zavádza povinnú predškolskú prípravu. Pre EMŠ sa otvára priestor zapojiť sa do niektorého z pripravovaných projektov, získať finančné prostriedky na vybudovanie štvrtej triedy a zväčšiť tak svoju kapacitu. Za reálne v tomto smere považujem kúpu, resp., dlhodobé prenávanie prístavby patriacej PU, v rámci ktorej by boli potrebné rozsiahle rekonštrukčné práce. V prípade úspechu je tu možnosť vytvoriť z prístavby blok pre materskú školu, pričom by každé poschodie prístavby obsahovalo v sebe jednu veľkú triedu (herňu) a spálňu pre deti. Prestávaním EMŠ do prístavby by sa uvoľnili jej súčasné priestory, čo by otvorilo priestory pre odborné učebne základnej školy a gymnázia.

Prízemie – vpravo:

Od školského roku 2015/2016 sú v týchto priestoroch umiestnení žiaci prvého stupňa ročníka základnej školy, 4-5 oddelení ŠKD, zborovňa pre pdg. kolektív a kancelária ZRŠ pre prvý stupeň EZŠ, ktorá je od školského roku 2019/2020 súčasne kanceláriou školskej psychologičky. Zo strednodobého časového hľadiska považujem súčasné priestory prvého stupňa EZŠ a ŠKD za maximum aj optimum, ktoré je v podmienkach budovy Nového kolégia. Všetky triedy sú moderne vybavené didaktickou technikou s dostatkom učebných pomôcok, ktoré je potrebné priebežne dopĺňať. V žiadnej triede nemáme nábytok, pomôcky, či iný výukový materiál, ktorého vek by presahoval 10 rokov. Miestnosti tried svojou veľkosťou neumožňujú otvárať veľa tried triedy s viac než 18-19 žiakmi, čo môže byť aj našou výhodou, pretože počtom menšie triedy nám umožňujú lepšie využívanie individuálneho prístupu k žiakom. V budúcich rokoch bude potrebná postupná rekonštrukcia viacerých tried a to najmä – výmena podlahy a modernizácia elektrických rozvodov. Viaceré triedy už prešli rekonštrukciou v posledných 5 rokoch.

1.poschodie – vľavo:

Súčasné využitie týchto priestorov považujem za optimálne bez potreby zásadných zásahov. V tejto časti budovy je umiestnená knižnica (zasadačka), kancelária riaditeľa školy, sekretariát, kancelária zástupcu riaditeľa školy pre EKG a druhý stupeň EZŠ,

kancelária duchovného správcu. Tieto priestory nevyžadujú žiadnu zásadnú zmenu ani rekonštrukciu, s výnimkou bežnej údržby. Avšak v prípade nedostatku priestorov na vyučovanie, budem zvažovať alternatívu výraznej redukcie kancelárskych priestorov, či zrušenie knižnice a ich prebudovanie na kmeňové triedy.

1. poschodie – vpravo:

Túto časť budovy považujem za najvhodnejší priestor pre umiestnenie žiakov druhého stupňa základnej školy v súčasnom usporiadaní. Viaceré triedy na tomto poschodí prechádzali postupnou komplexnou rekonštrukciou. V podstate všetky miestnosti majú moderné osvetlenie v kazetových stropoch. Zopár tried potrebuje výmenu podlahy a bežnú údržbu.

2. poschodie: Od 1. septembra 2015 je druhé poschodie priestorom, kde prebieha vyučovanie žiakov Evanjelického kolegiálneho gymnázia, čo považujem za optimálne umiestnenie tejto organizačnej zložky aj do budúcich rokov. Tieto priestory umožňujú vyučovanie v 10 kmeňových triedach (18-30 žiakov v triede), 4 odborných učebniach a 4 kabinetoch. V prípade pokračovanie 4-ročnej a 8-ročnej formy štúdia (potreba 12 kmeňových tried) sú tieto priestory nepostačujúce. Už v lete 2021 bude potrebné rozhodnúť, kde a akým spôsobom budú umiestnené nové triedy...

Podkrovie: Prebudovanie podkrovia na priestory pre vyučovanie by dokázalo vyriešiť v podstate všetky priestorové problémy. Budem v tomto smere podnikat' viaceré aktivity na získanie sumy cca 500-750 tisíc EUR na rekonštrukciu podkrovných priestorov.

Záver

Evanjelická spojená škola v Prešove je už dnes dôležitou vzdelávacou inštitúciou v rámci cirkvi, mesta i regiónu. Na jej stabilizáciu budú ešte potrebné roky poctivej práce a Božieho požehnania. Dosiahnuť tento cieľ bude možné iba dlhodobou spoluprácou všetkých zainteresovaných inštitúcií (učitelia, rodičia, zbor, seniorát, dištrikt, samospráva) a to po stránke výchovno-vzdelávacej, propagačnej, organizačnej, ale i finančnej. V prípade, že mi bude daná dôvera zrealizovať načrtnutú Konceptiu, budem považovať za česť manažovať tak veľkolepé dielo.

***„Ak Hospodin nestavia dom, márne sa namáhajú stavitelia;
ak Hospodin nestráži mesto, márne bdie strážnik.“***
(Žalm 127, 1)

V Prešove, dňa 12.01.2021

PhDr. Marián Damankoš, PhD.
uchádzač o pozíciu riaditeľa školy

Tabuľka 1: Prehľad zrealizovaných (2011-2020) a potrebných rekonštrukčných prác v ESSPO.

objekt	doposiaľ zrealizované				potrebné zrealizovať				
	názov investície/opravy	dátum realizácie	preinvestované v EUR	zdroje	názov investície/opravy	dátum realizácie	odhadovaná výška investície v EUR	možné zdroje	
Areál školy	Multifunkčné ihrisko	2018-2019	90 000,00 €	Úrad Vlády + RZ + ESSPO + VD ECAV	Parkovisko pre rodičov		80 000,00 EUR		
					Parkovisko pre zamestnancov		15 000,00 EUR		
					Oprava padajúceho oporného múru od susedných garáží		2 000,00 EUR		
					Oprava padajúceho oporného múru od susednej reštaurácie		3 000,00 EUR		
					oprava detského ihriska		6 000,00 EUR		
Strecha	Kompletná výmena	2018	144 000,00 €	ESSPO (úver)	Statické posilnenie podkrovia a vyubovanie odborných učební INF, FYZ, CHE, BIO...	?	500 000,00 EUR		
Kanalizácia	Oprava strešných zvodov a vybudovanie lapača tukov pod školskou jedálňou	2013	12 000,00 €	ESSPO	Budova potrebuje kompletne opraviť starú kanalizáciu, odvodniť základy budovy a napojiť nefunkčné kanalizačné prípojky na mestskú kanalizáciu na ul. J. Borodáča		40 000,00 EUR		
Fasáda					Oprava fasády na budove	2025?		PSK + VD	
Telocvičňa	I. a II. etapa rekonštrukcie	2020	300 669,12 €	MŠ SR + PSK + VD ECAV	III. etapa rekonštrukcie vrátane klubovne ESSPO		180 000,00 EUR		
Okná	Výmena - 1.etapa	2014	85 000,00 €	MŠ SR					
	Výmena - 2. etapa	2015	110 000,00 €						
		2016	56 753,00 €						
Vstupné dvere	Výmena 3ks v 2016 a 2020	výmena bola súčasťou výmeny okien			Potrebná oprava alebo výmen hlavných dverí, zadných dverí a 2x dverí od Štefánikovej ulice	2022-2023	5 000,00 EUR	ESSPO	
Stropy, osvetlenie a elektrické rozvody	viď nižšie				Dokončenie výmeny stropov a svetiel v 2-3 triedach	2021	2 000,00 EUR	ESSPO	
					Výmena stropov a svetiel na chodbách			ESSPO	
					Výmena elektrozvodov v celej budove	do 2030			
Teplo	Výmena kotlov	2011	60 000,00 €	MŠ SR	Výmena kotlov po expirácii súčasných	2025?			
					Výmena radiátorov a rozvodov	2025?			
Školská jedáleň	Oprava priestorov, vybudovanie a zariadenie kuchyne a jedálne	2011	50 000,00 €	ESSPO	Výbudovanie novej kuchyne, ktorá bude zodpovedať súčasným normám aj potrebám	?	100 000,00 EUR		
spolu			908 422,12 €		spolu			933 000,00 €	

Tabuľka 2.
Opravy menšieho charakteru

	objekt	rok	suma	zdroj	
Opravy tried, učební, iné	projektová dokumentácia - úprava areálu školy	2016	4 740,00 €	ESSPO	
	stavebné práce -suterén		5 329,00 €	ESSPO	
	projektová dokumentácia - úprava areálu školy		10 200,00 €	ESSPO	
	rozšírenie štruktur.kabeláže, kamery,wifi		17 480,00 €	ESSPO	
	oprava učebne Bio-Che	2017	12 060,00 €	ESSPO	
	oprava učebne techniky a fyziky		12 950,00 €	ESSPO	
	oprava poškodených atík na streche budovy	2018	1 000,00 €	ESSPO	
	oprava učební 223 a 317		19 650,00 €	ESSPO	
	oprava učební 223 a 317		9 973,00 €	ESSPO	
	nábytok do zborovne EKG, skrinky EMŠ a EZŠ		3 000,00 €	ESSPO	
	skrinky EMŠ, police		1 540,00 €	ESSPO	
	buračské práce, montáž stĺpov oplotenia		690,00 €	ESSPO	
	nábytok zborovňa EKG		1 291,00 €	ESSPO	
	skrinky EMŠ		540,00 €	ESSPO	
	výmena osvetlenia		1 600,00 €	ESSPO	
	výmena rozvádzača v ŠJ		850,00 €	ESSPO	
	elektroinštalčné práce - 1.posch.		2019	5 866,00 €	ESSPO+RZ
	výroba nábytku č.207-ZRŠ EKG			1 560,00 €	ESSPO
	skrinky policové 3 ks			750,00 €	ESSPO
	úprava stien, osekanie, obklad č.207			922,00 €	ESSPO
	stavebné práce miestnosť č.207	1 160,00 €		ESSPO	
	stavebné práce miestnosť č.207	1 500,00 €		ESSPO	
	výmena osvetlenia I.	2020	6 836,00 €	RZ	
	výmena osvetlenia II.		1 880,00 €	ESSPO	
	konfigurácia siete		1 478,00 €	ESSPO	
	inštalácia wifi		1 332,00 €	ESSPO	
oprava stien v miestosti č.124	1 650,00 €		ESSPO		
spolu			127 827,00 EUR		